

Styringsgruppens møte 28.09.2017

Sak 24a/2017 Vestregionens framtid

Diskusjonsgrunnlag: Vestregionen – i går, i dag og i morgen.

Vestregionens fremtid er satt på dagsorden. Styringsgruppen har vedtatt at det skal gjennomføres en diskusjon om fremtidig samarbeid mellom kommunene som utgjør Vestregionen. Siktemålet er å fatte vedtak på generalforsamlingen i juni 2018.

Dette notatet omfatter:

1. Vestregionens oppgaver idag
2. Utfordringsbildet
3. Hvilke av dagens oppgaver ønsker kommunene å samarbeide om?
4. Hvilke aktører må kommunene samarbeide med?
5. Hvilke felles interesser bør vi samarbeide om?
6. Alternative samarbeidsformer for kommunene i Vestregionen.

1. VESTREGIONENS OPPGAVER IDAG

Grunnlaget for Vestregionens arbeid er nedfelt i ulike styringsdokumenter bl.a. samarbeidsplattform 2015-2018 og handlingsplan for 2017.

Visjonen er: attraktiv – bærekraftig - dynamisk.

Hovedmålet er: Vestregionen skal være en attraktiv, bærekraftig og dynamisk kompetanse- og verdiskapingsregion i Norge og Europa.

Plattformen baseres på:

Bærekraft, kompetanse, nettverks- og prosjektsamarbeid og tilrettelegger for verdiskaping og innovasjon

Vestregionen arbeider med følgende innsatsområder/oppgaver:

Regional utvikling:

- Arealbruk, transport og knutepunktsutvikling
- Framtidig behov for arbeidskraft og kompetanseutvikling
- Inkluderende folkestyre (nytt fra 2017)

Prosjekter og initiativ med andre aktører i offentlig og privat sektor bl.a. kompetansetiltak, transport.

Helse:

- Kommnehelsesamarbeidet
- Elektronisk meldingsutveksling mellom kommuner, sykehus og fastleger (KomUt)
- Brukerstyrt personlig assistanse
- Folkehelse

Kultur:

- Vestregionens Ungdomssymfonikere
- Kunst rett vest

2. UTFORDRINGSBILDET

Kommunene står overfor store utfordringer de neste 15-20 årene. Et felles utfordringsbilde kan derfor være et nyttig grunnlag når vi skal diskutere fremtidig samarbeid. Det er mye vi ikke vet om fremtiden, men på flere områder har vi kunnskap om forventet utvikling og hvilke utfordringer vi åpenbart vil møte.

Det er ikke gitt av felles utfordringer innebærer grunnlag for samarbeid i en region, men det kan være at geografisk nærhet kan være et hensiktsmessig utgangspunkt for samarbeid om noen av de oppgaver kommunene skal arbeide med.

Store og overordnede utfordringer som klima, migrasjon og makroøkonomi må møtes med internasjonale og nasjonale løsninger. Men kommunene må også være forberedt på å møte de samme utfordringene lokalt.

En viktig premis for kommunenes utfordringsbilde vil være om en forventer økt befolkningsvekst eller har nedgang i befolkningen. Begge utviklingstrekk krever gode strategier og tiltak.

Alle kommunene vil møte digitalisering og teknologi som raskt utvikler seg og hvor innbyggere vil forvente at kommunene kan levere digitalt førstevalg og ligger langt fremme i bruk av teknologi i tjenestene.

Noen av de viktigste utfordringene er:

- Utvikle lavutslippssamfunn i tråd med nasjonale målsettinger
- Areal og transport som tar veksten ved kollektivknutepunkter
- Verdiskaping, kompetanse og næringsutvikling i felles bo- og arbeidsmarked
- Digitalisering, innovasjon og teknologi i kommunal virksomhet
- Innbyggeramarbeid og frivillighet
- Bærekraftige velferds kommuner
- Utdanning for fremtiden
- Helhetlig og samordnet helsetilbud til befolkningen

- Mottak og bosetting av flyktninger
- Felles beredskap samfunnsikkerhet

Utvikle lavutslippssamfunn i tråd med nasjonale målsettinger.

Norge har sluttet seg til internasjonale klimamål. Innen 2030 skal utslippene være redusert med 40 %. Direkte utslipp handler i stor grad om transport, men også innen bygg og ressursbruk er det utfordringer.

Kommunene må utvikle lokal klimapolitikk som omfatter areal og transport, klimatilpasning og i tillegg tiltak som kan få ned utslipp lokalt.

KS har utarbeidet en rapport om «Kortreist kvalitet. Hva betyr omstilling til et lavutslippssamfunn for kommunesektoren?» som belyser utfordringer og muligheter.

Areal og transport som tar veksten ved kollektivknutepunkter.

En felles utfordring for kommuner med vekst i befolkningen er å planlegge og styre en klimaklok by- og tettstedsutvikling hvor det bygges nært kollektivknutepunkter. Flere planlegger også bymessig utbygging med stor variasjon av boliger, næringslokaler, forretninger og servicetilbud.

Oslo og Akershus har utformet felles plan for areal og transport. Tilsvarende gjelder for Buskerud. Det er de siste par årene vært utviklet avtaler for samarbeid mellom statlig, regionalt og kommunalt nivå om areal og transport. Bymiljøavtale og byutviklingsavtale som samles i en kommende byvekstavtale som også omfatter de økonomiske virkemidlene for bl.a. samferdselsprosjektene som planlegges. Det er viktig for kommunene å kunne påvirke dette arbeidet i formelle samarbeidsstrukturer.

Økt utbygging fordrer også at kommunene bygger ut nødvendig sosial infrastruktur spesielt skoler og barnehager. Utbygging av infrastruktur på flere steder samtidig utfordrer kommuneøkonomien. Investeringer som følge av flere innbyggere dekkes ikke i rammene til kommuneøkonomien, men må finansieres innen de rammer som finns, enten ved låneopptak eller ved å frigjøre midler fra driften.

Tilrettelegging for boligbygging er prioritert i kommunene. Da er også god utforming av boliger og bomiljø og klimavennlige løsninger sentrale hensyn å vektlegge.

Verdiskaping, kompetanse og næringsutvikling i felles bo- og arbeidsmarked.

Verdiskaping er avgjørende for å sikre bærekraftige velferdskommuner. Da vil kompetent arbeidskraft som ønsker å arbeide, bo og leve i kommunene være sentralt. Kommunene kan aktivt tilrettelegge for kompetanse- og næringsutvikling. Samtidig er dette utfordringer som ikke kjenner kommunegrensene og hvor samarbeid i en region vil gi større kraft.

Mange av fremtidens arbeidsplasser er ikke etablert. Det betyr at lokalt næringsliv og offentlig sektor må legge til rette for nyskaping og innovative løsninger. Kommunene vil utfordres på mer samarbeid og vilje til å slippe til andre bl.a. sosiale entreprenører og grundere i drift og utvikling av kommunale tjenester. Innovative anskaffelser kan bidra til å definere behov og utforme løsninger vi ikke kjenner i dag.

Digitalisering, innovasjon og teknologi i kommunal virksomhet.

Kommunesektoren står foran betydelige utfordringer de neste 15-20 årene. Stikkord er befolkningsvekst, flere eldre, digitalisering og neppe vesentlig mer penger. Det er nødvendig å

planlegge for omstilling på flere områder. Nye, bedre og kunnskapsbaserte løsninger bl.a. innen velferdssektoren må utvikles.

Digitalisering vil gi store muligheter, men samtidig kreve at kommunene i samarbeid med nasjonale myndigheter utvikler felles strategier. Dialogen med innbyggere vil bli mer og mer digital. Krav til digitalt førstevalg i kommunene vil gjøre at innbyggerne forventer å kunne kommunisere med kommunene på samme måte som vi når gjør overfor bl.a. bank og skattemyndigheter.

Kommunene er i gang med innovasjon. Flere har også sett på mulighetene av å trekke inn forskning i dette arbeidet. Det er etablert flere nettverk og samarbeidsarenaer mellom offentlig og privat sektor.

Teknologiske endringer med bl.a. robotisering vil prege kommunal hverdag der neste tiåret. Kommuner «ansetter» digitale medarbeidere som kan overtar oppgaver bl.a. saks-behandling. Velferdsteknologi tas i bruk lokalt og gir bedre løsninger i hverdagen for brukere og gevinstrealisering for kommunen.

Innbyggingsamarbeid og frivillighet.

Kommuner har samarbeidet med innbyggere til alle tider og har hatt frivillige som bidrar på mange områder.

Det er ressurser som må styrkes og utvikles. Flere kommuner prøver ut nye former i innbyggingsamarbeid bl.a. tjenstedesign og brukerreiser. Fra Danmark og Sverige har flere norske kommuner hentet inspirasjon til å utvikle nye samarbeidsformer. Det vektlegges også samarbeid om behov hvor løsningene ikke er utviklet bl.a. gjennom samskaping.

Bærekraftige velferdskommuner.

De økonomiske rammene for kommunene har vært gode de siste 10 årene. Det har gitt muligheter for utvikling og utbygging av tjenester. Nå er det mye som tyder på at vi ikke kan forvente en tilsvarende vekst fremover.

Regjeringens perspektivmelding redegjør for utfordringene vi som nasjon står foran de neste 10-15 årene med forventet nedgang i olje- og gassinntekter, flere flyktninger og vekst i eldrebefolkningen.

Kommunene må møte disse utfordringene og utvikle velferdstjenester som kan være bærekraftige fremover. Stikkord er å forebygge for å utsette behov, teknologiske løsninger, nye og bedre innovative løsninger, samarbeide med innbyggere og andre aktører og gjennomgang og utvikling av tjenestene settes under lupen.

En sentral diskusjon vil også være hvordan velferdstjenester skal innrettes bl.a. i forhold til rettighetsfesting og nivå.

Utdanning for fremtiden

Det samlede utdanningsløpet i grunn- og videregående skole er et felles ansvar for kommuner og fylkeskommuner.

Skoleeierrollen er sentral i utviklingen av grunn- og videregående skoler. I tillegg til læring er det en lang rekke oppgaver som skal ivaretas av skolene bl.a. elevmiljø, samarbeid hjem-skole og spesialundervisning. Rekruttering og kompetansetiltak er også sentrale.

Utvikling av fremtidens skole slik bl.a. Ludvigsen-utvalget skisserte og som er omtalt i Meld. St. 28 (2015–2016) Fag – Fordypning – Forståelse — En fornyelse av Kunnskapsløftet

Kommunene har utfordringer som skoleeier og -utvikler bl.a. i forhold til digital skole og inkluderende elevmiljøer.

Fylkeskommunene har ansvaret for de videregående skolene. Flere ungdommer ønsker seg skoleplass på tvers av fylkesgrenser f.eks mellom Akershus og Oslo eller mellom Akershus og Buskerud. Det er en utfordring å finne løsninger som kan innebære større grad av fleksibilitet i forhold til opptak på tvers av fylkesgrenser kan sikres.

I Meld.St.14 (2014-15) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner ble det skissert løsninger hvor større kommuner kunne ta ansvar for drift av det videregående skoletilbudet. Stortinget åpnet ikke for den muligheten i sin behandling. Men det er likevel et behov for å se hele utdanningsløpet under ett slik Oslo kommune har mulighet til som kommune og fylkeskommune.

Helhetlig og samordnet helsetilbud til befolkningen

Kommunene i vestregionen tilhører samme helseregion Helse Sør øst og helseforetak Vestre Viken. Det pålegger oss formelle forpliktelser, men innebærer også at vi har felles utfordringer og interesser i samarbeidet med region og foretak om å utvikle et samordnet helsetilbud.

Samarbeidet er godt etablert, men det vil kontinuerlig være behov for dialog om drift og utvikling. Det pågående arbeidet med utviklingsplan og fremtidige utbyggingsplaner er eksempler. Ikke minst innen rus og psykiatri vil det være behov for koordinert samarbeid

Mottak og bosetting av flyktninger

Mottakssituasjonen i 2015 gav nye utfordringer. Seinere har dette blitt drastisk redusert. Det er uklart hvordan dette vil utvikle seg videre. Men uansett vil det være stadig flere mennesker på flukt og vandring. Over 60 millioner er på flukt. Det vil gi utfordringer for norsk velferdsmodell og på de ulike områder som bolig, arbeid, opplæring.

Ikke minst er det store antallet enslige mindreårige flykninger en betydelig utfordring for kommunene.

Felles beredskap samfunnsikkerhet.

Terrorhendelser og dataangrep har gitt økt årvåkenhet i norske kommuner. Beredskap og samfunnsikkerhet har kommet høyere på dagsorden. Kommuner utarbeider gode planer med risikovurderinger og det øves regelmessig for å ivareta kommunenes ansvar i beredskap. Samarbeid med politi er også sentralt.

3. HVILKE AV DAGENS OPPGAVER ØNSKER KOMMUNENE Å SAMARBEIDE OM?

Vestregionen er i dag innrettet som et fellesskap som samarbeider om:

- Egne aktiviteter bl.a. innen kulturområdet

- Koordinert opptreden overfor eksterne aktører bl.a. Vestre Viken , BPA
- Prosjekter og initiativ med andre aktører i offentlig og privat sektor bl.a. kompetansetiltak, transport.
- Innspill til regionale og nasjonale myndigheter etter behov.

Diskusjonene lokalt må også ta stilling om det er nåværende oppgaver kommunene ønsker skal videreføres.

Det er også nødvendig å se hvilke oppgaver region Viken har og vil få som kommunene bør samarbeide om i dialog med regionen. Regionene har allerede sentrale oppgaver innen samferdsel og utdanning og vil få utvidet ansvar for næring. Et nasjonalt oppgaveutvalg skal vurdere ytterligere oppgaver.

Hvordan det eventuelt skal gjøres vil avhenge av hvordan kommunene stiller seg til videre samarbeid. Hvis kommunene i Vestregionen velger andre former for samarbeid enn dagens organisering, vil det være ulike måter å organisere samarbeid enkelttiltak.

4. HVILKE AKTØRER MÅ KOMMUNENE SAMARBEIDE MED?

Samarbeidet retter seg i dag mot mange aktører og har ingen klar ekstern samarbeidsaktør utover Vestre Viken.

Buskerud og Akershus fylkeskommuner inngår i samarbeidet og kommunene har ingen koordinert opptreden i forholdet til det fylkeskommunale nivået.

Kommunene må forholde seg til mange ulike eksterne aktører i sin virksomhet:

- Lokale aktører innen næringsliv, frivillig sektor, menigheter, boligsamvirker osv
- Andre kommuner i regionen eller kommuner som på andre måter er hensiktsmessige å ha samarbeid med.
- Fylkeskommunen og statlige regionale myndigheter
- Nasjonale myndigheter
- Private aktører knyttet til kommunens virksomhet

I praksis er kommunene involvert i mange ulike samarbeid for å ivareta egne interesser.

Fremtidig regional organisering.

Stortinget har vedtatt fremtidig regionstruktur som innebærer at alle kommunene i Vestregionen (også de øvrige kommunene i kommunehelsesamarbeidet) vil fra 1.1.2020 være en del av Viken region.

Viken blir en stor region som geografisk vil dekke over 60 kommuner. Den vil i utgangspunktet har tre geografiske tyngdepunkt med grunnlag i dagens tre fylkeskommuner.

Samarbeidet mellom regionene og kommunene vil få økt betydning. Med dagens oppgaver er det også betydelige ressurser som skal fordeles i den nye regionen ikke minst knyttet til samferdsel og utdanning.

Kommunene vil trenge formelle samarbeidsstruktur med regionen. En viktig del av diskusjonen fremover blir hvordan slike strukturer skal innrettes geografisk og innholdsmessig.

Helseforetak.

Det etablerte samarbeidet mellom kommunene i kommunehelsesamarbeidet må videreføres uavhengig av fremtidig samarbeid mellom kommunene i dagens Vestregionen.

Helsesamarbeidet kan innrettes på ulike måter, men forpliktelse til og behov for samarbeid vil også gjelde videre.

Kommunehelsesamarbeidet omfatter flere kommuner enn de som er med i Vestregionen. Det er naturlig at disse inviteres inn i den videre dialogen. Slik sett blir diskusjonen om en fremtidig kommunehelsesamarbeid en egen diskusjon i den samlede prosessen som det skal legges til rette for bl.a. ved eget grunnlagsmateriale og møtevirksomhet.

5. HVILKE FELLES INTERESSER BØR VI SAMARBEIDE OM?

Utfordringsbildet viser at norske kommuner i stor grad står overfor de samme utfordringene. På noen områder bl.a befolkningsutvikling vil utfordringene være forskjellige. Men i all hovedsak vil det være de samme problemstillingene vi skal finne løsninger på.

Den sentrale problemstillingen i vår prosess er: Hvilke felles interesser tilsier at et videre samarbeid mellom kommuner i vår region er hensiktsmessig ?

Erfaringene fra Vestregionen vil være viktige i en slik diskusjon. Hva har kommunene hatt nytte av? Og er det andre interesser det er behov for å samarbeide om fremover?

Diskusjonene i kommunene og etter hvert kommunene samlet må gi svarene.

6. ALTERNATIVE SAMARBEIDSFORMER FOR KOMMUNENE I VESTREGIONEN

En diskusjon om fremtidig samarbeid bør ta utgangspunkt i hvilke interesser og oppgaver det er hensiktsmessig og ønskelig å samarbeide om. Det vil også omfatte saker som vi i dag samarbeider om og som det er aktuelt å ta med videre uavhengig av fremtidig samarbeidsform.

De største eksterne samarbeidspartnere for kommunene vil være Vestre Viken/Helse Sørøst og den nye region Viken.

Det er behov for å fortsette samarbeid med Vestre Viken/Helse Sørøst.

Og en ny region vil naturlig reise spørsmål om delregioner. Det vil være naturlig å legge til rette for samarbeid i en eller annen form for å ivareta felles interesser.

Et samarbeid mellom kommunene i samme delregion vil bl.a. omfatte prioritering og utvikling av den nye regionens tjenester. Og regionene vil få et ansvar for samarbeid om samfunnsutvikling hvor geografisk nærhet i en region vil være en naturlig forutsetning.

Det er også naturlig å diskutere om KS/region kan ivareta noen av de interessepolitiske sakene kommunene har sammen.

Vestregionen har også hatt en funksjon som politisk møtested på tvers av kommunene. Hvordan det behovet kan ivaretas i en fremtidig struktur bør løftes frem særskilt.

Vi kan se flere alternative løsninger for videre samarbeid.

Grovt sett ser rådmannsgruppen for seg to hovedalternativer:

a) Bygge videre på dagens samarbeid i Vestregionen og tilpasse den til ny kommune- og regionstruktur og til de oppgavene vi ønsker å samarbeide om.

b) Avvikle Vestregionen i sin nåværende form og organisasjon. Og så bygge opp nye strukturer som kommunene i fellesskap kommer frem til vil være nyttige. det innebærer også fremtidig kommunehelsesamarbeid og samarbeidsstruktur inn mot Region Viken.

Vedlegg: Beskrivelse av Vestregionen

Det vil senere utarbeides en oversikt over avtaler og andre forpliktelser som Vestregionen har inngått.

Organisering

Vestregionen ble etablert i 1992 som et samarbeid mellom seks kommuner¹ og fylkeskommunene Akershus og Buskerud. I 2017 er alliansen utvidet til 15 kommuner samt Akershus og Buskerud fylkeskommuner.

Vestregionen er registrert i Brønnøysundsregistrene som et selvstendig rettsobjekt, i henhold til KommuneLovens §27.

Vestregionens øverste formelle organ er den årlige generalforsamlingen. Her møter formannskapene i kommunene og fylkesutvalgene. Styringsgruppen som består av alliansens ordførere og fylkesordførere, er Vestregionens høyeste organ mellom generalforsamlingene. Rådmannsgruppen forbereder og fremmer saker til styringsgruppen i samarbeid med sekretariat, og deltar i styringsgruppens møter.

Lederskapet i Vestregionen går på omgang mellom kommunene, og blir i perioden juli 2017 – 31.12.2018 ivaretatt av Bærum kommune. Sekretariatet disponerer 4,2 årsverk.

Omsetningen i Vestregionen har de siste fem årene vært på 9 – 10 millioner kroner pr år. Hovedinntektskilden er kontingent fra deltakerkommunene; ca 50% av den årlige totalomsetningen. De øvrige inntektene er ulike statlige prosjektbidrag etter søknad.

Samarbeidsgrunnlaget

Initiativet til etableringen av Vestregionen i 1992, sies å være tatt av daværende ordfører i Bærum. Vestregionens sekretariat oppbevarer ingen dokumenter fra perioden 1992 – 2010, men er blitt fortalt at initiativet kan knyttes til diskusjonene om et mulig nytt forvaltningsnivå/regionsreform, og utfordringer knyttet til trafikkavviklingen på E18/vestkorridoren ut av Oslo.

Vestregionens formål er formulert slik i vedtektene fra 2010, og er fortsatt gjeldende: «Vestregionen skal ivareta og utvikle felles regionale og øvrige interesser for de kommuner og fylkeskommuner som til enhver tid er medlemmer.»

Dagens samarbeidsgrunnlag er nedfelt i Vestregionens strategiske plattform for perioden 2015 – 2018, og ble vedtatt av Vestregionens styringsgruppe 04.09.2014. Samarbeidsplattformen erstattet Mål- og strategiprogram for 2012 – 2016 som ble vedtatt 09.02.2012.

¹ Bærum, Asker, Lier, Drammen, Røyken, Hurum

Felles for disse dokumentene er et sterkt fokus på utfordringer knyttet til areal- og transport, lokal (nærings)utvikling, samt helse. Begge understreker behovet for å samarbeide med næringsliv og forskningsmiljøer for å sikre kompetanseutvikling og verdiskaping i regionen. Og begge dokumenter understreker Vestregionens rolle som pådriver og fasilitator for utviklingen av felles nettverk, arenaer og møteplasser.

I den strategiske plattformen for 2015 – 2018 er bærekraftsperspektivet mer framtrødende enn i det foregående dokumentet. Klimautordringene ble et sentralt tema i prosessen som ledet fram til formuleringen av plattformen i 2014, og bærekraft ble formulert som grunnleggende premisse for Vestregionens arbeid. Plattformen legger til grunn at omstilling til et mer bærekraftig samfunn bare kan skje gjennom et samspill mellom offentlig sektor, akademia, næringsliv og befolkningen. Kompetanse trekkes fram som en felles ressurs, og Vestregionens rolle som nettverksbygger utvides til også å skulle initiere prosjekt- og forskningssamarbeid.

Strategisk plattform 2015 – 2018 slår fast at Vestregionen både skal være en regional utviklingsaktør og en interessepolitisk aktør som skal

”.. opptre som en samstemt premissleverandør og høringsinstans i forhold til nasjonale satsinger og føringer som vil ha konsekvenser for regionen”.²

I praksis har dette ført til at Vestregionens organer bare behandler saker der det vurderes som sannsynlig at medlemmene har felles interesser, og kan enes om felles formuleringer. Dette har gjort arbeidet med for eksempel behandling av innspill til nasjonale transportplaner vanskelig, og har synliggjort at kommunene og fylkeskommunene ikke nødvendigvis har sammenfallende vurderinger av regionens utfordringer og muligheter.

Vedtatte innsatsområder

Vestregionen har i perioden 2015 – 2018 tre prioriterte innsatsområder; regional utvikling, helse og kultur, med underliggende prioriterte fokusområder.

Regional utvikling

Hovedfokuset er rettet mot regionens areal- og transportutfordringer; hvordan Vestregionen kan bidra til et mer bærekraftig transportsystem og økt fokus på mobilitet i kommunenes områdeutvikling (bo- og næringsområder). Aktivitetene som gjennomføres baseres seg på dokumentet ”Balansert utvikling: Areal- og transportstrategier for Vestregionen 2008 – 2018” som ble vedtatt i november 2007 og revidert i 2015. I revisjonen ble det innarbeidet et nytt punkt om behovet for forskning og innovasjon i arbeidet med areal og transportutfordringene. Her har Vestregionen støttet seg på etatens påpeking av behovet for FoUI i Nasjonal

² Utfordringsnotat som følger strategisk plattform

transportplan 2014 – 2013 og i bymiljøavtalene/-pakkene, og Norges Forskningsråds underlag for etableringen av et eget program for transportsektoren "Transport 2025"

Transport 2.0 – Nettverk for grønn mobilitet, ble etablert i 2014 etter initiativ fra Vestregionen. Hensikten med nettverket er å stimulere til utviklingsprosjekter som fremmer framtidsrettet, bærekraftig transport og arealbruk gjennom å:

- avdekke behov for innovasjon og kunnskapsutvikling
- fasilitere idé og prosjektutvikling
- skape grunnlag for kommersialisering av produkter og tjenester
- legge grunnlag for politikkutforming knyttet til nye mobilitetskonsepter og –løsninger

Nettverket er åpent for alle som ønsker å bidra til omstilling til mer bærekraftig mobilitet. I koordineringsgruppen deltar næringsklyngen Electric Mobility Norway, Buskerudbyen, Smart City Bærum, Norges Forskningsråd og Innovasjon Norge sammen med Vestregionen.

Siden 2014 er det gjennomført en oppstartskonferanse (februar 2015) månedlige frokostmøter med nasjonale og internasjonale innledere og studieturer til Gøteborg og Helsinki. I tillegg er det utarbeidet søknader til Norges Forskningsråd, Horisont 2020, Interreg og Buskerud fylkeskommune, og det er iverksatt oppstart av et ti-talls prosjekter. Felles for alle prosjekter, er at de har selvstendige prosjekteiere og finansiering.

Etter diskusjon i rådmannsgruppen vinteren 2013/2014 ble det tatt kontakt med Høgskolen i Buskerud, nå Høgskolen i SørøstNorge, med sikte på å etablere et samarbeid for å fremme kompetanseutvikling, forskningsbasert utvikling og innovasjon regionen. Samarbeidsavtale ble inngått med rektor ved høgskolen i mai 2014. Avtalen spesifiserer følgende samarbeidsområder; Ledelse, helse- og omsorg, velferdsteknologi, region- byutvikling samt kommunalutvikling.

Samarbeidet har så langt resultert i et utviklingsprogram for erfarne ledere i offentlig og privat sektor, organisert som et masteremne i graden Executive Master of Management. I tillegg er det etablert samarbeid med Vitensenteret helse og teknologi om utvikling og implementering av velferdsteknologi i kommunene. Vestregionen bidrar også i utviklingen av nye studieemner knyttet til helse og teknologi ved høgskolen.

Vestregionen har også innledet et samarbeid med fagskolen Tinius Olsen³ på Kongsberg. Samarbeidet går ut på å etablere helse som et utdanningstilbud ved fagskolen. Som første studietilbud utvikler nå kommunene og fagskolen i fellesskap videreutdanning for helsefagarbeidere med tema hverdagsmestring og rehabilitering med sikte på oppstart i 2018.

Helse

I 2009 etablerte Vestregionen Kommunehelsesamarbeidet (KHS) som et prosjekt sammen med de øvrige kommunene i Vestre Viken helseforetaks opptaksområde. I utgangspunktet ble prosjektet startet for å sikre kommunene likeverdig innflytelse i samarbeidet med spesialisthelsetjensten i etableringen av samhandlingsreformen. Fra 2012 ble samarbeidet

³ Fagskolen eies av Buskeru fylkeskommune

mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten lov- og avtalefestet. I tråd med ny helselovgivning og endringer i oppgavefordelingen mellom helseforetak og kommunene, har kommunene fått nye oppgaver både innen somatikken og psykisk helse og rus. KHS har i økende grad fokusert på å utvikle kommunenes egen organisering og tjenesteproduksjon gjennom erfaringsdeling og felles prosjektgjennomføring, samtidig som behovet for felles, samordnet innsats fra kommune og spesialist er adressert. Det er etablert prosjekter for å sikre helhetlige pasientforløp for personer med omfattende behov; både innen somatikk og psykisk helse og rus, og det er etablert forpliktende samhandlingsmodeller mellom partene der bruker er medvirkende. Psykisk helse, helhetlige pasientforløp og barn og unge som pårørende er prioriterte innsatsområder i 2017/2018.

Ordførere og rådmenn i Vestregionen har etterspurt styringsdata, og spesielt data over kommunenes forbruk av spesialisthelsetjenester. Vestregionen, Vestre Viken, Helse Sørøst og Microsoft har i fellesskap utviklet en webbasert portal som viser forbruk av spesialisthelsetjenester. Dataene hentes fra Norsk pasientregister, Statistisk sentralbyrå og Kommunedata, og oppdateres månedlig. Tilsvarende styringsdata for kommunenes egen tjenesteproduksjon er under utvikling.

Prosjektet Elektronisk meldingsutveksling mellom kommuner, sykehus og fastleger (KomUT) gjennomføres av Norsk Helsenett på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet. Prosjektledelsen for Vestre Vikens opptaksområde er lagt til Vestregionen. Prosjektet har så langt arbeidet med å tilrettelege for elektronisk samhandling (epikriser og pleie- og omsorgsmeldinger) mellom kommunene inkl. helsetasjoner og jordmortjenester, og foretaket. KomUt arbeider også med å implementere kjernejournal hos fastleger og legevakt, og bistår kommunene i implementeringen av vealferdsteknologi i tråd med nasjonale anbefalinger og kravspesifikasjoner. Prosjektleder i KomUt koordinerer nettverket for digital samhandling som er etablert av Overordnet samarbeidsorgan, og bistår i driften av nettverket for velferdsteknologi som er etablert etter initiativ fra Lier kommune.

Brukerstyrt personlig assistanse er en måte å organisere praktiske tjenester til hjemmeboende personer med langvarige og omfattende hjelpebehov. Det er bruker og kommunen som sammen vurderer om bruker kan nyttiggjøre seg BPA-ordningen. I tillegg til kommunal drift, har 13 kommuner i Vestregionen samt Kongsberg og Jevnaker inngått likelydende avtaler med seks kommersielle leverandører for perioden 1.1.2016 til 31.12.2018. Vestregionen har tatt initiativet til et erfaringsnettverk der tjenesteanvarlige, kommuneadvokater og andre kommunale ledere som er engasjert i BPA, deltar, og Vestregionens sekretariat besvarer henvendelser fra brukere, eksterne leverandører, brukere og media på vegne av kommunene.

Folkehelse ble tatt inn som et nytt fokusområde i revisjonen av samarbeidsgrunnlaget for Vestregionen i 2014. Vestregionen strategi for folkehelse ble vedtatt i mars 2016, og skal bidra til at kommunene oppfyller folkehelselovens intensjoner med særlig hensyn til kommunenes oversiktsarbeid, konsekvensutredninger i politisk saksbehandling og at folkehelseiltakene blir kunnskapsbaserte. Vestregionen har etablert et erfaringsnettverk for kommunalt ansatte, fylkeskommunenes folkehelsekoordinatorer og KS BTv. I 2017 er det tatt initiativ til å koble folkehelsearbeidet sammen med Vestregionens kultursatsinger, gjennom felles

koordinatorsamligner og åpne møter.

I Vestregionens handlingsplan for 2017 ble det vedtatt å ta inn et nytt fokusområde, Inkluderende folkestyre, under innsatsområdet Regional Utvikling. Flere av kommunene i Vestregionen har vedtatt strategier og iverksatt tiltak der den enkelte borgere, frivillige organisasjoner og næringsliv inviteres til å utvikle underlag for kommunale beslutningsprosesser og til å delta i delegerede beslutningsprosesser. Begrunnelsene varierer fra å skulle motvirke segregering og utenforskap, til å teste ut nærdemokratiske modeller som følge av kommune- og regionsreformen, og for å kunne bli i stand til å løse "gjenstridige" samfunnsutfordringer.

Det er besluttet å kartlegge tiltak som er under planlegging/ blir gjennomført, og hvordan disse er forankret strategisk

Kultur

Hovedoppgavene innenfor innsatsområdet kultur er å drifte Vestregionens Ungdomssymfonikere og den årlige kunstmønstringen Kunst rett vest der vertskapet for fellesutstillingen ambulerer mellom kommunene i regionen.

Vestregionens Ungdomssymfonikerne er et gratis tilbud til unge mellom 8 og 18 år som har lyst til å lære å spille i et orkester. Deltakerne rekrutteres fra de kommunale musikk- og kulturskolene, skoleorkestre, skolekorps og videregående skoler i Vestregionen.

Orkesteret samles ca. 8 ganger i året på forskjellige steder i regionen under ledelse av dirigent Kjell Seim. Gruppeøvelsene ledes av musikere fra Oslofilharmonien, Kringkastningsorkesteret (KORK) og lærere ved musikk- og kulturskoler i Vestregionen. Orkesterets Venneforening organiserer faglige og sosiale aktiviteter for medlemmene i orkestret. Medlemskap i De unges orkesterforbund, gjør det mulig for Venneforeningen å søke Frifondmidler som kan supplere den faste driften som finansieres av Vestregionen.

Kunst rett vest er en årlig kunstrunde der juryerte billedkunstnere og kunsthåndverkere i Vestregionen viser hvert sitt verk i en fellesutstilling som ambulerer mellom kommunene. I tillegg inviteres publikum til å besøke kunstneres atelierer og verksteder i helgene i arrangementsperioden.

Formålet med Kunst rett vest er å styrke og vise mangfoldet av det profesjonelle kunstlivet i regionen, og å gjøre visuell kunst tilgjengelig for et bredt publikum. Arrangementet har siden oppstarten i 2007 utviklet seg til å bli Norges største regionale mønstring av visuelle, profesjonelle samtidskunstnere. I perioden 2007 – 2016 har 315 kunstnere delatt i Kunst rett vest, og det er registrert 153 000 besøk i fellesutstillingene og hos kunstnerne.